

Debat 3

LLEURE EDUCATIU, DIVERSITAT I IGUALTAT D'OPORTUNITATS. DESIGUALTAT EN L'ACCÉS AL LLEURE EDUCATIU.

Tate Bonany i Jané. JOCVIU associació

L'accés al lleure és un dret de tots els infants.

És un dret que tenen tots els nenes i nenes amb independència de la seva procedència, situació econòmica, capacitat motriu-cognitiva-sensorial, etc.

La diversitat, en el lleure educatiu, no és més que un reflex de la nostra societat i, com a tal, una mostra de la nostra societat plural, oberta, acollidora i inclusiva. Tot i ser un "enunciat" que sembla que tots tinguem molt clar, que defensem i amb el qual tots coincidim plenament, les coses poden variar o veure's diferent en el moment de dur-ho a la pràctica.

L'accés al lleure educatiu, com l'accés a qualsevol servei, té un cost. Moltes famílies, atesa l'actual i persistent situació de crisi en què poden trobar-se, no es poden permetre que els seus fills/es puguin participar del lleure educatiu per manca de recursos econòmics. Si a això hi sumem que per a les famílies, molts cops, el lleure no es valora necessàriament com una prioritat sinó, més aviat, com una necessitat i una ajuda a la conciliació familiar, es deixa el lleure en un segon pla.

Com podem fomentar la pràctica en el lleure educatiu?

Actualment existeixen diverses polítiques de suport i ajut econòmic mitjançant beques per a poder facilitar el gaudir del lleure educatiu (diferents campanyes i beques) però amb això no sempre n'hi ha prou, sinó que molts cops cal una conscienciació de les famílies sobre la importància que té el lleure en relació amb la socialització, la pràctica d'hàbits de vida saludables, la millora del desenvolupament físic i emocional, etc., en definitiva, una altra manera de vetllar pel desenvolupament integral dels nens i nenes.

Tenint resoltes aquestes premisses, aquí comença el camí a la participació i el procés de fer possible la igualtat d'oportunitats en el lleure i de valorar la desigualtat en l'accés al lleure educatiu.

Ens preguntem: el lleure està pensat per a tothom? Pot i deixa participar-hi tothom?

Gairebé m'atreveixo a dir que tots diríem, de manera unànime, que sí. La resposta majoritària seria clarament afirmativa. La teoria ens la sabem tots, però aquí poden sorgir les primeres barreres invisibles: les barreres de participació.

I pregunto: quines són aquestes barreres? Quines són les barreres que ens trobem en el nostre dia a dia en el lleure educatiu?

Si pensem en les activitats: ¿Totes les activitats que proposem estan pensades i programades per poder acollir tots els nenes i nenes amb independència de la seva procedència, la seva situació econòmica i les seves capacitats?

Una cosa és tenir tots molt present la "filosofia" inclusiva en el moment de plantejar i organitzar les activitats, però una altra cosa és que es facin sota una filosofia no excloent.

La predisposició dels professionals davant la diversitat és un altre aspecte fonamental per a poder possibilitar la igualtat d'oportunitats. La nostra actitud (la dels professionals) és sempre la que caldria per poder donar accés a tothom? Ens preocupem d'oferir els suports necessaris a tots els nenes i nenes per assegurar la seva plena participació? Sabem quins són els suports que necessiten?

Els recursos humans (les ràtios professionals-participants que s'han d'establir), els recursos de materials, la formació i el coneixement de les característiques i motivacions dels participants són un dels elements bàsics.

Sobre els professionals i la seva actitud: és molt important saber fer una bona acollida a tots els nens i nenes. És tan important saber-la fer, com saber-la transmetre a tots els nens i nenes que participen de l'activitat i del lleure.

Hem pensat en això? És fàcil fer-ho? Ens costa? Ens la plantegem? Pensem realment en fer una bona acollida de tot el grup o ja la donem per feta?

Un altre aspecte important, des de la meua visió, és saber quina estratègia i metodologia serà la millor per poder facilitar la participació i la inclusió de tots els nens i nenes amb independència de la seva situació, capacitats i procedència per aconseguir la igualtat d'oportunitats per a tots els participants.

El que és del tot cert és que el lleure juga un paper fonamental en la inclusió dels nenes i nenes, primer dins de l'activitat, dins del lleure educatiu i finalment en la participació en la comunitat.

El lleure és un reflex de la societat i, per tant, tot el que puguem facilitar i afavorir mitjançant el lleure de ben segur serà molt més fàcil de "transportar-ho" a la societat.

Abordar totes les barreres de participació que ens troben en el lleure educatiu és fer un pas endavant en afavorir una societat més inclusiva, més oberta, més acollidora, més tolerant i sensible vers la diversitat.

Tate Bonany i Jané
JOCVIU associació

